

253774
7P
Paryż, dnia 13 Października 1919.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

M E M O R A N D U M:

1) - Francuskie Ministerstwo Skarbu definitywnie odmówiło transportowania na kredyt naszego materiału pochodzenia amerykańskiego; materiał to obecnie najważniejszy: mundury, samochody itd.

Jezeli więc dalszy ekwipunek wojska polskiego nie ma być zastanowiony, musimy otrzymać natychmiast potrzebne środki pieniężne; koszt transportu materiału amerykańskiego (prócz żywności i owsa) przez Szwajcarię wyniosłyby około 2.200.000 fr.

Byłoby jednak wskazaniem starać się o przewóz tego materiału przez Niemcy; ta droga była by prędsza, pewniejsza i tansza; ogólny koszt około 3.400.000 mk. niemieckich.

Ponieważ konwojerzy zarówno przez Niemcy jak przez Szwajcarię muszą mieć indywidualne paszporty, ubrania cywilne, muszą być szczególnie pewni ludzie itd., przeto posiadamy tylko ograniczoną ilość ludzi do tej służby się nadających; dlatego konwoje te musiałyby najpóźniej 1 dzień po przybyciu do kraju wracać do bazy Is sur Tille.

2) - Departament Angielski, Najwyższą radą ekonomiczną zawiadomił nas oficjalnie, że ekwipunek owies itp. będą transportowane statkami tylko za gotówkę.

Ponieważ jak raportowałem, owies w Montoir jest zagrożony zalaniem, a i reszta naszych materiałów raz odejść musi, przeto nam gotówki także na transporty morskie - około

3.000.000 fr. potrzeba, części tej gotówki, około 1.000.000 fr. możnaby uzyskać sprzedając owies będący w St. Supice (około 2.000 ton).

3) - Na mundury od rządu francuskiego, mimo dobrych chęci marszałka Focha liczyć nie możemy. Ministerstwo Skarbu z nieufnością daje nam kredyt i robi ciągle trudności. Francuzi wogóle, nawet przychylni nam zresztą koła wojskowe, starają się narzucić nam jak najwięcej materiału, którego sami zużytkować nie mogą: bardzo kiepskie mundury kategorii 3 b, skóry baranie, szczoteczki do włosów, do butów, smarowidło na buty, szelki itp. - to są przedmioty, które nam całkiem serjo pisemnie ofiarują na nasze zapotrzebowania przedstawiające całą grozę położenia. General Weygand (Szef Sztabu Focha) otworzył nam wprawdzie widoki na otrzymanie 100.000 kompletów nowych amerykańskich (ze "stoków demobilizacyjnych"), ale szansę tą uważam za wątpliwą.

Wobec tego trzeba się nam samym rozglądać za mundurami.

We Francji kupiliśmy płacąc 10 % zaraz, resztę za rok, 40.000 płaszczy dobrych używanych po 22 fr., a pertraktujemy o 60.000 kompletów dobrych używanych po 38 fr. w tych samych warunkach. Co państwo zyskuje, płacąc gotówką i kupując bezpośrednio, wskazuje, że mamy oferty na także same komplety za 30 fr. ale za gotówkę; ponieważ my tego interesu wcale nie, zaś Dyr. Gorazdowski o tyle tylko mógł zrobić, że ofiarował gotówkę, ale w markach polskich, i obietnicę starania się, przeto musiał użyć pośrednika co rząd polski kosztuje 10 %, bo komplet kupiony za 33 zamiast 30 fr.

Jeżeli więc tylko możliwe proszę o gotówkę, którą płacąc rząd polski zrobi przy kupnach świetne interesy. Przypusz-

czam, że możnaby nabyć tą drogą około 200.000 kompletów za jakieś 7.000.000 fr. (oferta kompletu za 30 fr. była tylko jedna).

Ażeby ocenić, jak korzystne dla państwa są te transakcje zwracam uwagę, że Francuzi, nam sprzedają zupełnie zniszczoną kategorię 3-cią: płaszcz za 24 fr. bluzę za 15,50 fr. spodnie za 11,50 komplet za 51 fr.

W Anglii według "Timesa" z 5/9 w zasadzie moglibyśmy przez pośredników kupić mundury, składając za nie walutę własną w wysokości 115 % ceny kupna (na to pośrednik otrzymuje od rządu angielskiego 80 % zaliczki). Czy ta informacja Timesa (która wczoraj doszła do naszej wiadomości) jest trafna i kiedy rząd angielski zacznie sprzedawać stoki demobilizacyjne, nie jest nam wiadomem (napisaliśmy w tych sprawach do pełnomocnika w Londynie).

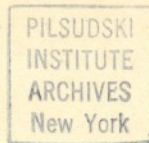
4) - Sytuacja mundurów ostatnich miesięcy przedstawia się jak następuje:

Od 10/9 - 12/10 do kraju wysłaliśmy:		Ponadto do 1/11 z już dokonanych nabytków prawdopodobnie wyszliśmy	
Płaszcz	34.000	Płaszcz	47.000
Bluz	14.700	Bluz	51.000
Spodni	94.000	Spodni	108.000
Trzewików	50.000	Butów	58.000
Sukna	42.000 m.	Sukna na płasz.	250.000 m.
Kalesonów	408.000	Sukna na mun.	100.000 m.
Koszule flan.	264.000		
Skarpetek	309.000		

Możliwym jest zakupienie i wysłanie :

Kompletów amerykańskich (płaszcz, bluza, spodnie) na kredyt.....	60.000
Kompletów amerykańskich (płaszcz, bluza, spodnie) za gotówkę.....	40.000

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

5) - Potrzeby pieniężne:

Na transporty kolejaja:	2.200.000 fr.
" " morzem:	3.000.000 "
" mundury	6.000.000 (prócz już otrzymanego 1 miliona)
Dla firmy Burbery (natychmiast)	876.127,30
Za saletrę płatną w miesiąc po przybyciu do Gdanska.....	40.020,-- £
Jako resztę za 400 mułow wysłanych do Polski, płatne 25/11....	92.735,40 \$
Na wydatki Misji.....	1.000.000 fr.

6) - Dla artylerji, prócz jaszczyków, i części materjałow telefonicznych, jakoteż większej części warsztatów, wszystko co do urochomienia oddziałów potrzebne, odeszło.

Obecna nasza sytuacja transportowa dowodzi, jak dobrześmy zrobili korzystając w czerwcu i lipcu z wszystkich transportów, mimo braków w tym pośpiechu nieuniknionych; te braki wysyłką kilkudziesięciu wagonów, zostały usunięte, ale gdybysmy byli z transportów nie korzystali, - a nie mogliśmy z nich korzystać chcąc doglądać ładowania każdego pociągu, bo na to nie było personalu - dziś armja polska byłaby bez artylerji.

7) - Proszę o decyzję, czy się zamówi karabiny maszynowe Madsena.

8) - Representanta Ministerstwa Handlu i Przemysłu ciągle jeszcze nie ma.

9) - O materiały kupione przez Ministerstwa cywilne, zwłaszcza Ministerstwo zdrowia, nikt się nie troszczy; polskie warty strzeżają zarówno tego materiału, jak nawet poczęści stoków będących własnością rządu francuskiego, ale Misja odpowiedzialności za materiał ten wziąć na siebie nie może (analog. ewent. stoki w Koblencji) -ustnie!)

WACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GOSPODARSTWA
WARSZAWA

L. Dz. 2584/74 dnia 16 10 1920 r. Różne sprawy osobiste (ustnie!).

zafanz. Wydział